

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/465/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

226/2014 (IX. 18.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a **panaszos**¹ 2013. június 21-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2014. március 26-án megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a BRFK eljáró kerületi rendőrkapitányságának – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2013. június 21-én elektronikus úton terjesztette elő panaszát, melyet a későbbiekben aláírásával is megerősített.

A panaszos előadta, hogy 2013. június 13-án 9 óra körüli időben a Budapest, K. út irányából gyalogosan haladt a B. utca egyik háza felé két ismerősével és nőismerősének három

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

gyermekével. Az épületbe egy ott lakó ismerősükhöz (V. P.) szerettek volna felmenni, azonban a 9-es szám magasságában az út teljes szélességében rendőrökből álló sorfal állta útjukat. Több rendőrrel is tudatták, hogy tovább kívánnak menni, és tájékoztatást kértek az útlezárás okáról. A fentiekén túlmenően azt is kérték, hogy a helyszíni biztosítás parancsnokát hívják oda, azonban kéréseinek nem tettek eleget, és a feltett kérdéseikre sem kaptak választ. A sorfal előtt egy civil személy épp hangerősítőbe beszélt, így a panaszos kölcsönkérte azt és négy alkalommal bemondta, hogy szeretne beszélni a helyszíni biztosítás parancsnokával, mert beosztottjai bűncselekményt követnek el sérelmükre.

A fentieket követően néhány perccel a panaszost ismeretlen okból és célból igazoltatták, adatait RK lapon feljegyezték, tájékoztatást azonban nem kapott az okokról. A panaszos állítja, hogy jogszabályokba ütköző cselekményt nem követett el, ezért igazoltatását, valamint adatainak ismeretlen okból és célból való rögzítését jogellenesnek érzi, véleménye szerint az zaklató jellegű intézkedés volt. Az intézkedő rendőrök sem tettek említést arról, hogy bármilyen jogszabályba ütköző szabálysértés, vagy bűncselekmény elkövetésével kívánnák őt gyanúsítani.

A panaszos azt is kifogásolja, hogy nem kértek tőle hozzájárulást ahhoz, hogy a rendőrök videofelvételt készítsenek a helyszínen, melyen ő is szerepelt. Kérte a Testületet, hogy az szerezzé be a felvételeket, és biztosítson számára másolatot belőlük. A fentiekén túlmenően kérte, hogy a Testület szerezzé be az RK lapot, a személyével kapcsolatos adatbázisokból való lekérdezés anyagait, valamint a helyszínen lezajlott rádióforgalmazás anyagát a történések tisztázása érdekében.

A panaszos sérelmesnek tartja, hogy több órán keresztül korlátozták szabad mozgásában, mivel nem tudott bejutni az ismerőse házába.

Véleménye szerint a történetek megvalósították a személyes szabadsághoz, szabad mozgáshoz, tisztességes eljáráshoz, valamint személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogainak sérelmét.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) illetékes kerületi rendőrkapitánysága Rendészeti Osztály vezetőjének jelentéséből az alábbiak derültek ki.

Az önálló bírósági végrehajtó jelezte a rendőrkapitányság felé, hogy 2013. június 14-én [minden bizonnyal elírás, a helyes dátum 2013. június 13.] reggel 9 órakor a Budapest, B. utca egyik lakóépületében lakó B. T., illetve felesége ellen kilakoltatást foganatosít, melynek biztonságos végrehajtásához rendőri közreműködést kért.

A végrehajtási eljárás biztosítása érdekében a helyszínen aznap reggel 6 órakor egy 43 főből álló rendőri állomány jelent meg. A 2012-es évben már egyszer megkísérelte a bírósági végrehajtó kilakoltatni B. T.-t és feleségét, akkor azonban egy otthonvédő csoport tagjai a lakás bejárati ajtaját elállták, továbbá B. L.-né öngyilkossággal fenyegetőzve kést szorított a hasához. Akkor a végrehajtást kérő kérésére a végrehajtást felfüggesztették.

A rendelkezésre álló információk alapján (internetes kutatás) megállapítható volt, hogy az otthonvédő csoport a tervezett kilakoltatás idejére és helyszínére 8 és 8.30 közé gyülekezőt hirdetett meg szimpatizánsai részére. Az otthonvédő csoport által alkalmazott módszer, hogy a kilakoltatással érintett lakásba bemennek, azt eltorlaszolják, illetve ellenszegülnek a végrehajtó intézkedéseinek.

Az osztályvezető a végrehajtási eljárás biztosítása érdekében a B. utcának a G. utca és T. utca közötti szakaszát lezáratta 6 óra 30 perckor.

A helyszínen B. T. épp a lakás padlásszobájához felvezető lépcsőfokokat csavarozta ki. A földszinten található lakószoba ablakait téglával berakták és OSB lappal leszegelték azokat. B. T.-né közölte az osztályvezetővel, hogy a lakást nem adják.

Aznap 07 óra 15 perc körüli időben a B. utca egyik házában lakója jelezte a rendőrök felé, hogy ő úgy hallotta korábban, hogy B. T.-né azzal fenyegetőzött, hogy a lakását inkább felrobbantja, mintsem azt elvegyék tőlük. A fentiek okán az osztályvezető intézkedett a gáz kikapcsolása érdekében, valamint egy tűzoltó egységet is a helyszínre hívott.

Mindeközben B. T. és fia B. R. a lépcső fémszerkezetének flexszel való szétvágását végezte a kilakoltatással érintett lakásnál, ami miatt az osztályvezető intézkedett az elektromos légvezeték lekötéséről.

Reggel 8 körüli időben a P. utcában felállított járőr jelentette, hogy több személy az ingatlanokba betekint és szemmel láthatóan, azt vizsgálják, hogyan juthatnának be a Béla utca 17. szám alatti ház udvarára a P. utcai ingatlanokon keresztül. Az osztályvezető ezért úgy döntött, hogy lezáratja a P. utcát a G. utcától a T. utcáig a gépjármű- és gyalogosforgalom elől.

A végrehajtó 9 órakor jelent meg a helyszínen, és a lakáshoz ellenszegülés nélkül bejutott. A lakás földszinti részét az általa odarendelt lakatossal felnyitatta, azonban a padlásszobához feljutni már nem tudott, mert B. T. és B. R. a fémszerkezetű lépcső fokait levágta. A helyszínen tartózkodó tűzoltók biztosítottak létrát a feljutáshoz, majd ezt követően a végrehajtó felkérésére - mivel a nyitott ajtó és a frissen teregetett ruhák arra utaltak, hogy személyek tartózkodhatnak még benn - egy rendőri egység az épület elhagyására vonatkozó felszólítást követően felmászott a padlásszobába. Ezt követően a végrehajtó, illetve a tűzoltóság is bement az ingatlanba. A tűzoltóság ellenőrizte a gáztűzhelyt és a gázpalackot.

B. T. és felesége az udvaron tartózkodtak ekkor, együttműködők voltak. és közölték, hogy a lakásban maradt bútorait kipakolják.

9 óra 10 perckor egy r. főhadnagy jelentette, hogy a G. utca és B. utca sarkán a kordonon kívül kb. 50 fős tömeg gyűlt össze transzparenszekkel. Egy személy, aki az általa spontánnak tartott demonstráció főszervezője volt, a helyszínen tartózkodókat folyamatosan demonstrálásra buzdította egy hangosbeszélőn keresztül. Ezt a személyt az egység vezetője, egy r. főhadnagy igazoltatta, az adatait megállapította, és a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 189. § (1) a, pont megsértése miatt feljelentést tett.

10 órakor a végrehajtó két alkalommal felszólította a végrehajtást elszenvedő B. T.-t és feleségét, akik ekkor teljesen együttműködők voltak, majd miután B. T. a lakásba felment

megjelent egy gázpalackkal a bal kezében, és a jobb kezében egy öngyújtót tartva ordítva közölte, hogy felrobbantja az egész házat. A gázpalackból több alkalommal gázt engedett a levegőbe, valamint lerúgta a tűzoltólétrát az emeletről, ezzel akadályozva a feljutást. Mindeközben B. T. felesége olyan kijelentéseket tett, amikben erősítette B. T.-t a gázpalack meggyújtásában. Az osztályvezető intézkedett az udvar kiürítését illetően. A tűzoltók készenlétben álltak az esetleges tűz oltására, valamint az osztályvezető intézkedett az érintett ingatlana melletti ingatlan kiürítésére vonatkozólag is.

Ezzel egy időben a demonstrálók ellenségessé váltak, és arra buzdították egymást, hogy a kordonon keresztül menjenek be a házhoz.

10 óra 20 perc körüli időben a helyszínre érkeztek a Terrorselhárítási Központ (a továbbiakban: TEK) beosztottjai. A tárgyaló tisztok hatására B. T. 11 óra 30 perckor önként lejött a padlástéri lakásból, mentőbe ültették, ahol mentőorvos megvizsgálta, aki rajta sérülést nem tapasztalt, majd a BRFK illetékes kerületi rendőrkapitányságára előállították, ahonnan a fogdába átszállították.

10 óra 25 perckor a T. utca és B. utca kereszteződésénél lévő kordonnál egy férfi megindult a tömeggel a kordon irányába és megpróbálták a kordont betolni a rendőrök irányába. Az osztályvezető ezért megerősítette az ott található rendőri egységet.

10 óra 40 perckor a panaszos a G. utca és B. utca kereszteződésénél lévő kordon alatt átbújt. Az ott lévő egység ezért őt intézkedés alá vonta, a lezárt területről kikísérték, és vele szemben Szabs. tv. 169. § (2) bekezdés b) pontjába ütköző szabálysértés [*rendzavarás*] elkövetése miatt feljelentették.

A későbbiekben többen próbálták letépni a kordonszalagot és belépni a lezárt területre, így a kordonokat megerősítették.

A végrehajtó a végrehajtási eljárást 12 óra 59 perckor fejezte be. A házban lakók otthonaikba 13 óra 10 perckor visszatérhettek, a lezárt területet pedig 13 óra 35 perckor nyitották meg. A demonstráció főszervezője a demonstrációt befejezettnek nyilvánította, és a résztvevők szétszéledtek.

A végrehajtási eljárásban a megerősítéssel együtt összesen 86 fő rendőr vett részt.

2) Egy r. őrm. a panaszossal szemben szabálysértési feljelentést tett az általa elkövetett rendbontás miatt, melyet 2013. június 13-án 10 óra 40 perckor valósított meg.

A kilakoltatás végrehajtása miatt lezárt útszakasznál a panaszos átbújt a kordonszalag alatt, és belépett a lezárt területre. Ekkor egy r. hdgy. odalépett a panaszoshoz, majd neve és rendfokozata közlését követően tájékoztatta, hogy lezárt területen tartózkodik és szabálysértést követett el. Felszólította, hogy igazoltatását követően hagyja el a területet.

A r. őrm. és egy másik r. őrm. ellenőrizték a panaszost a körözési rendszerben, melyben nem szerepelt. A r. őrm. közölte a panaszossal, hogy vele szemben szabálysértési feljelentést tesz. A panaszos a feljelentés tényét tudomásul vette, azt a helyszínen elismerte, azonban a szabálysértés elkövetésével kapcsolatos nyilatkozatot nem volt hajlandó kitölteni.

3) A BRFK illetékes kerületi rendőrkapitányságának r. főhadnagy alosztályvezetője 2013. augusztus 13-án jelentést készített a panaszossal szembeni intézkedésről.

A r. főhadnagy a végrehajtási eljárás biztosítása kapcsán látott el területlezárási feladatokat. A forgalmat a zavartalan és biztonságos végrehajtás érdekében zárták le, ugyanis számítani lehetett demonstrálókra és arra, hogy megkísérlik megghiúsítani a végrehajtást.

A demonstrálókat tájékoztatták a területlezáráás okáról, ugyanis a demonstrációt szervező személy és több társa is kijelentették, hogy a kilakoltatás megghiúsítása céljából jelentek meg a helyszínen.

A panaszos kilépett a demonstrálók közül és átbújt a felállított kordonon, így a r. főhadnagy utasította a területlezárási feladatokat ellátó megerősítő erő parancsnokát, hogy a panaszost vonják intézkedés alá és vele szemben a szükséges intézkedéseket tegyék meg.

A parancsnok a panaszossal szemben a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 20. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint fogatosította az intézkedést, így közölte nevét, rendfokozatát, azonosító számát, valamint a tervezett intézkedés tényét és célját. Az intézkedő rendőr azonosítószáma, valamint szolgálati jelvénye az előírásoknak megfelelően szerepelt a bevetési ruházatán.

Az Rtv. 20. § (3) bekezdése alapján [*nyilvánvalóan elírás, helyesen az Rtv. 29. § (3) bekezdése alapján*] a panaszos személyazonosító adatait és lakóhelyét RK lapon rögzítették, mivel arra a szabálysértési eljárás kezdeményezése céljából szükség volt.

Az igazoltatás során az egység parancsnoka „korrekt tájékoztatást” adott a panaszos részére arra vonatkozóan, hogy cselekménye alkalmas a Szabs. tv-ben meghatározott rendzavarás szabálysértés megállapítására, ezért vele szemben szabálysértési feljelentés készül. Felhívta a panaszos figyelmét arra is, hogy amennyiben a szabálysértéssel nem hagy fel és azt tovább folytatja, előállítják a BRFK illetékes kerületi rendőrkapitányságára.

Mivel a panaszos a rendőri felszólításnak engedelmeskedett, visszament a kordonon kívülre, így vele szemben további intézkedést nem fogatosítottak.

4) A BRFK illetékes kerületi rendőrkapitányságának rendészeti osztályvezetője a panaszos Testülethez benyújtott panaszában foglaltakat kivizsgálta és – a fentiekben ismertetetteken túlmenően – az alábbiakat állapította meg.

Hivatkozott a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 37. § (1) bekezdésére, melynek értelmében „az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv az állami és a helyi önkormányzati szervek által fogatosított végrehajtási eljárásban részt vevő személyek biztonsága megóvásához segítséget nyújt, valamint a végrehajtási eljárásban alkalmazható helyszíni kényszercselekményeknek való ellenszegülést megszünteti, továbbá – ha a végrehajtási kényszercselekményre feljogosított az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv közreműködését kéri – végrehajtja a bíróság intézkedésében meghatározott adós személye elleni kényszercselekményt”.

A végrehajtási eljárást megelőzően helyszíni adatgyűjtést folytattak, mely során B. T.-né elmondta, hogy két otthonvédő csoport, valamint a Jobbik részéről aktivisták lesznek jelen,

akik megkísérlik megakadályozni a végrehajtást. Ezen túlmenően egy közösségi oldalon is gyülekezést hirdettek meg a kilakoltatás helyszínére és idejére.

A beérkezett információk alapján számítani lehetett demonstrációra, valamint a közbiztonságot, a lakók személyét és anyagi javait veszélyeztető rendkívüli esemény bekövetkezésére.

A kilakoltatás reggelén a végrehajtási eljárás biztosítása, valamint a közveszély okozásának megelőzése érdekében a B. utca G. utca és T. utca közötti szakaszát lezárták a gyalogos és gépjárműforgalom elől. Hivatkozott a Szolgálati Szabályzat 14. §-ra, mely alapján:

„(1) A védett személy utazásának és a rendezvények biztosítása során, valamint a védett létesítmények és épületek környezetében a területet, útvonalat vagy útvonal szakaszt ideiglenesen le lehet zárni.

(2) A rendőr az (1) bekezdésben, továbbá a 10. § (2) bekezdésében, valamint az Rtv. 58. § (2) bekezdésében meghatározott esetekben a terület lezárása esetén megakadályozza a lezárt területre illetéktelenek belépését, az illetéktelenül ott tartózkodókat távozásra szólítja fel.

(3) A terület lezárásával összefüggő intézkedések betartása kikényszeríthető.

(4) A terület lezárását az elrendelés indokának megszűnésekor fel kell oldani.

(5) Az intézkedést végrehajtó rendőri szerv szükség esetén tájékoztatja az érintett terület lakosságát a terület lezárásáról.”

A r. százados a panaszos azon állításával kapcsolatban, miszerint a B. utca egyik házában magasságában rendőrökből álló sorfal állta útjukat, megállapította, hogy az nem volt ténszerű, hisz a rendőri sorfal a B. utca és G. utca kereszteződésében volt felállítva.

A r. százados hivatkozott egy internetes video megosztón található felvételre, melynek 3 perc 34 másodpercétől látszódik a panaszos is. Ekkor kézi kamerájával felvételeket készít és nincs szándékában ekkor még sem felvilágosítást kérni, sem továbbhaladni. A felvételen látszódik, hogy a be nem jelentett demonstráció szervezője folyamatosan beszél hangosbemondóján és körülötte demonstrálók vannak. A demonstrációjuk célját, tehát a tervezett kilakoltatás ellen való fellépést többször hangoztatja a hangosbemondóba, mielőtt a panaszos a rendőrökhöz lépne. Az esettel kapcsolatban a r. fhdgy. jelentése is rögzíti, hogy a demonstrálókat tájékoztatták a területlezárás okáról, ugyanis a demonstráció szervezője és több társa is kijelentette, hogy a kilakoltatás megghiúsítása céljából jelentek meg. A fentiekből következik, hogy a panaszosnak tudnia kellett, hogy miért van az utca lezárva, mert a demonstrálók között tartózkodott, velük kedélyesen elbeszélgetett.

A r. százados szerint a felvételen kitűnik, hogy csak egy provokációról volt szó, a panaszos szánt szándékkal rendőri intézkedést akart kiprovokálni, mikor a lezárt területre belépett és a rendőr sorfalhoz ment érdeklődni azzal, hogy ő „P. bácsihoz” megy. A felvételen az is látszódik, hogy a r. fhdgy. közli a panaszossal, hogy az utca le van zárva, és csak az mehet be, aki igazolja, hogy a lezárt területen lakik.

A felvétel 13. perc 30. másodpercétől látszódik, amint a panaszossal szemben a r. hdgy. kezdeményez intézkedést. A panaszos azzal, hogy a rendőrségi kordonszalaggal lezárt területre belépett, megvalósította a rendzavarás szabálysértését. A panaszossal szembeni intézkedés jogalapja az Rtv. 13. §-a volt, valamint a Szolgálati Szabályzat 9. §-a. A videofelvételen látható és hallható, amint a r. hdgy. felhívja a panaszos figyelmét a szabálysértés tényére és felkéri, hogy a szabálysértéssel hagyjon fel. A panaszos többször

rákérdez a lezárás okára, mire a r. hdgy. közli vele, hogy a terület művelési területként le van zárva. A felvételtől kiderül az is, hogy a r. hdgy. eleget tett az Rtv. 20. §-ában foglaltaknak.

Végül a r. hdgy. többszöri felszólítására – amelynek során a panaszos a szabálysértés tényét vitatja és azt nem ismeri el – a panaszos felhagyott a szabálysértéssel és a lezárt területet elhagyta. A panaszos adatait a szabálysértési eljárás kezdeményezése céljából rögzítették a Szabs. tv. 78. §-ában foglalt kötelezettség végrehajtása érdekében.

A r. százados cáfolta, hogy az intézkedő rendőrök nem közölték a panaszossal, hogy szabálysértési feljelentést tesznek ellene, mert a videofelvételen a r. hdgy. jól hallhatóan közli, hogy milyen szabálysértést követett el a panaszos. Ezen túlmenően a panaszos igazoltatása során közölte a körülötte állókkal, hogy ezért őt most feljelentik.

A rendőri intézkedésről az Rtv. 42. §-a alapján készítettek rendőrségi videofelvételeket.

Összegezve az elmondottakat, a r. százados megállapította, hogy az intézkedő rendőrök az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseit betartva, jogszerűen és szakszerűen intézkedtek, betartva az arányosság követelményét is.

5) Az illetékes rendőrkapitányság megküldte a Testület részére az önálló bírósági végrehajtó-helyettes által készített jegyzőkönyvet a szóban forgó végrehajtásról.

6) Az illetékes rendőrkapitányság számos videofelvételt bocsátott a Testület rendelkezésére.

a) Az első felvételen (3 perc 28 másodperc), mely 10 óra 24 perckor készült, az látható, amint egy kb. 20-25 fős csoport zászlókkal erőteljesen megindul egy rendőri sorfal irányába, közben hangosan kiabálják, hogy „menjünk be!”.

A panaszos a tömegtől kicsit távolabb áll, majd mikor figyelmes lesz a tömeg megindulására, ő is közelebb megy a fényképezőgéppel.

A kamera ezt követően a tömeget mutatja, amint hangosan kiabálnak a rendőrökre.

A panaszos 10 óra 26 perckor tűnik fel a kamerafelvétel jobb felső szegletében egy nő és egy fiatal férfi társaságában, láthatóan a rendőri sorfalon túl. Egy rendőr megy oda hozzá, akivel beszélgetést folytat (annak tartalma nem hallható), majd egy másik rendőr – eltérő formaruhában – szintén mond neki valamit. A panaszos ezt követően, 10 óra 27 perc körül visszamegy a tömeg közé a rendőri sorfal elé, ahol tovább folytatja a felvételkészítést.

b) A következő felvételen (2 perc 18 másodperc) látszódik, amint egy 20-25 fős tömeg zászlókkal, videokamerával és fényképezőgéppel megindul egy rendőrségi szalaggal lezárt útszakasz irányába, majd hangos szóváltásba kerülnek a helyszínt biztosító rendőrökkel, akik sorfalat állnak. Páran erőszakkal megpróbálnak továbbjutni, egy embernek sikerül is, őt visszakísérik a tömegbe.

A panaszos is feltűnik a videofelvételen – ismerősei nélkül –, amint fényképezőgéppel a kezében videofelvételt készít az eseményekről, de nem beszél semelyik rendőrrel sem.

A felvétel időpontja a kamera szerint 10 óra 35 perc.

c) Számos felvételen (elnevezések: „00003”, „00004”, „00005”) a kilakoltatással érintett ingatlannál történtek vannak rögzítve.

d) A „00006” elnevezésű felvételen szintén egy lezárt útszakasz látható (a B. utca a korábbi felvételen szereplőhöz képest másik, átellenes vége), valamint a panaszos, amint telefonál, majd fényképfelvételeket készít a rendőrségi kordonon belül, közvetlenül a rendőri sorfal előtt.

Eközben egy hangosbemondóban egy férfi a kilakoltatás ellen tart beszédet, többek közt megemlíti, hogy „ti [a rendőrök] vagytok azok, akik megakadályoztatok, hogy megakadályozzuk egy család kilakoltatását”.

Nem sokkal később látható és hallható, amint a panaszos odamegy az egyik rendőrhöz – akiről később kiderül, hogy a r. hdgy. – tájékoztatást kérni az útlezárás okáról. A rendőr azt válaszolja, hogy az útszakasz „műveleti terület”, melyet az Újpesti Rendőrkapitányság rendelt el az Rtv. alapján, és ahol rendőrségi művelet zajlik. A panaszost többször figyelmezteti, hogy hagyja el a lezárt területet, mert szabálysértést követ el és ha nem hagyja el a lezárt területet, előállítják. A panaszos végül engedelmessé válik a rendőri felszólításnak.

e) Két r. törm. is számos felvételt készítettek az aznapi eseményekről, azokon azonban a panaszos nem szerepel, így azok ismertetésétől a Testület eltekint.

III.

1) A Testület figyelembe vette a BRFK illetékes kerületi rendőrkapitányságának r. százados osztályvezetője által megjelölt, és az interneten fellelhető videót, mely az alábbiakat tartalmazza.

A B. utca sarkán egy rendőri sorfal áll, előtte egy kisebb tömeg, és egy férfi hangosbemondóba beszél, a kilakoltatást, valamint a rendőri biztosítást kifogásolja.

A panaszos a 3. perc 32. másodpercnél tűnik föl, amint fényképezőgéppel képeket készít. Nem sokkal később a panaszos átbújik a rendőrségi kordonszalag alatt, és odalép a rendőrökhöz. Hallatszik, hogy jelzi, tovább kíván menni „P. bácsihoz”, a pontos rendőri válasz a hangosbeszélő zajától azonban nem jól hallható, mindössze annyi, hogy nem lehet bemenni. A rendőr, akivel a panaszos beszél, többször jelzi a kézfejjével, hogy a panaszos hagyja el a lezárt területet, a panaszos azonban továbbra is ott áll.

5 perc 22 másodpercnél a panaszos átveszi a hangszórót, és kéri a helyszíni biztosítás parancsnokát, hogy jöjjön a helyszínre, mivel nem hajlandóak neki tájékoztatást adni arról, hogy milyen okból van lezárva az utca.

A 14. percnél a panaszos ismét egy rendőrhöz megy – a r. hdgy.-hoz –, aki a már korábban leírtak szerint (lsd. II/6. d) pont) tájékoztatta a panaszost arról, hogy a terület műveleti terület, melyet az Rtv. alapján lezártak, és a panaszos szabálysértést követett el.

2) Az egyik ismert közösségi portálon is nyilvánosan elérhető az az információ, miszerint a 2013. június 13-ai kilakoltatás helyszínére várják a tiltakozókat. A tervezett esemény megfogalmazásából (pl.: „Kilakoltatnak egy ...t. Legalábbis szeretnék. (...) A végrehajtó ismét [B. T. felesége] életére tör, amit nem hagyhatunk. (...) Mi ... nem hagyjuk cserben

társainkat. Most is meg fogjuk védeni.”) egyértelműen kiderül, hogy gyülekezésük oka a tervezett kilakoltatás megakadályozása. Az eseményre 94 fő igazolta vissza, hogy jelen lesz. A tiltakozás szervezője (B. B.) megadta a pontos címet, és a gyülekező kezdő időpontjaként a reggel 8 órát jelölte meg.

IV.

A Testület álláspontja szerint a rendőri fellépés érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye VI. cikk (2) bekezdésében foglalt személyes adatok védelméhez fűződő jogát, XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, valamint XXVII. cikk (1) bekezdése szerinti szabad mozgáshoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A panaszos sérelmezte, hogy szabad mozgáshoz való jogában több órán keresztül korlátozták az útlezárás következtében.

A rendőrségi dokumentumok szerint a kérdéses útszakasz lezárására azért került sor, mert a rendőrség tudomására jutott (helyszíni adatgyűjtés, valamint internetes kutatás eredményeként), hogy egy aznapra tervezett kilakoltatást – melyhez a végrehajtó eleve kért rendőri közreműködést – az egyik otthonvédő csoport meg kívánt hiúsítani. Ennek következtében a kilakoltatás zavartalan és biztonságos lebonyolítása érdekében lezárták a B. utcának a G. utca és T. utca közötti szakaszát 6 óra 30 perckor. Tekintettel arra, hogy több személy szemmel láthatóan azt vizsgálta, hogyan juthatna el a kilakoltatás helyszínére a P. utcai ingatlanokon keresztül, a P. utca ezen szakaszát is lezárták a gépjármű- és gyalogosforgalom elől. A végrehajtási eljárás befejeztével a lezárt területet újra megnyitották 13 óra 35 perckor.

A rendőrség az útlezárás előzményeként megjegyezte, hogy az azt megelőző évben is megkísérelték kilakoltatni B. T.-t és feleségét, azonban akkor az otthonvédő csoport tagjai a lakás bejárati ajtaját elállták, és B. L.-né öngyilkossággal fenyegetőzve kést szorított a hasához.

A rendőrség az útlezárás jogalapjaként a Szolgálati Szabályzat – korábban már idézett – 37. § (1) bekezdésére, valamint 14. §-ára hivatkozott. Míg az előbbi szakasz alapján a rendőrség segítséget nyújt a végrehajtási eljárásban résztvevő személyek biztonságának megóvásához, addig az utóbbi lehetőséget biztosít bizonyos esetekben (így az Rtv. 58. § (2) bekezdésében meghatározott esetben) arra, hogy a rendőrség megakadályozza a lezárt területre illetéktelen személyek belépését.

A fentieket a Testület a következőképpen értékelte.

Területlezárásra vonatkozó konkrét jogszabályi felhatalmazást egyrészt az Rtv. 37. § e) pontja ad a rendőrség részére „önveszélyes állapot, vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése érdekében”, másrészt az Rtv. 58. § (2) bekezdése, mely lehetővé teszi, hogy csapaterő alkalmazása során a rendőrség területet elzárjon a személy- és járműforgalom elől.

A rendőrök az Rtv. 58. § (1) bekezdésének g) pontja alapján „a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó vagy más jelentős rendezvény rendjének biztosítására” csapaterőben alkalmazhatók. A gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a

továbbiakban: Gytv.) 2. § (1) bekezdése értelmében „a gyülekezési jog gyakorlása keretében békés összejövetelek, felvonulások és tüntetések (a továbbiakban együtt: rendezvény) tarthatók, amelyeken a résztvevők véleményüket szabadon kinyilváníthatják”. A megfogalmazásból kitűnik, hogy a gyülekezési jog alkotmányos védelme csak a gyülekezés békés formáira terjed ki, tehát a kollektív véleménynyilvánítás erőszakos formái kívül rekednek e védelem körén. Megállapítható ugyanakkor, hogy a kilakoltatás helyszínére összehívott személyek célja nem korlátozódott véleményük szabad kinyilvánítására, hiszen nem burkolt céljuk közt szerepelt az is, hogy a kilakoltatást megakadályozzák. Ebből kiindulva a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a tervezett rendezvény nem tartozott a Gytv. hatálya alá, így az Rtv. 58. § (1) bekezdésének g) pontja nem minősülhet megfelelő jogalpnak az útlezárás tekintetében.

A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy az Rtv. 37. § (1) bekezdése alapján sor kerülhetett-e az útszakaszok lezárására az önveszélyes állapot, vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése érdekében.

Az interneten jelenleg is elérhető az az információ, miszerint az otthonvédő csoport valóban gyülekezőt hirdetett a kilakoltatás napjára és helyszínére annak érdekében, hogy a kilakoltatást megakadályozzák. 94 fő visszaigazolta, hogy részt fog venni az eseményen. Szintén számos felvétel érhető el nyilvánosan az interneten, melyeken szerepel, hogy korábbi kilakoltatások alkalmával a csoport tagjai milyen módon próbálták megakadályozni a tervezett végrehajtási cselekményeket.

A Testület megítélése szerint nem minősült nyilvánvalóan megalapozatlannak a rendőrség azon következtetése, miszerint tartani lehetett személyeket, illetőleg anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzettől.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszos szabad mozgáshoz való alapvető jogát a rendőrség jogszerűen korlátozta.

2) A panaszos azt is kifogásolta, hogy nem kapott tájékoztatást az útlezárás okáról. A tájékoztatás megadása érdekében beszélni kívánt a helyszíni biztosítás parancsnokával is, azonban nem hívták a helyszínre.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 24. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulóknak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A Testület által is megtekintett videofelvételekből egyértelműen kivehető, hogy a panaszossal beszélt a terület-lezárási feladatokat ellátó megerősítő egység parancsnoka, a r. hdgy., aki a panaszossal közölte, hogy az útszakasz műveleti terület, melyet az egyik Rendőrkapitányság rendelt el, és ahol rendőrségi művelet zajlik. Ezen túlmenően a r. fhdgy. úgyszintén tájékoztatta a demonstrálókat az útlezárás okáról.

A Testület felhívja a figyelmet arra, hogy az Rtv. nem teljeskörű tájékoztatási kötelezettséget ír elő a rendőr részéről, hanem a „tőle elvárható” felvilágosítás-adást.

A panaszos ezen túlmenően tudta, hogy miért van az utca lezárva, hisz maga is beszélt a demonstrálókkal, valamint a demonstráció egyik vezetője a panaszos füle hallatára közölte a hangosbemondóba, hogy meg kívánják akadályozni a tervezett kilakoltatást.

A Testület mindezek okán megállapította, hogy a panaszos megkapta a megfelelő felvilágosítást, ezért tisztességes eljáráshoz való joga nem szenvedett sérelmet az intézkedés során.

3) A panaszos sérelmezte, hogy ismeretlen célból igazoltatták, valamint adatait rögzítették. Állítása szerint az intézkedő rendőrök sem tettek említést arról, hogy bármilyen jogszabályba ütköző szabálysértés, vagy bűncselekmény elkövetésével kívánják őt gyanúsítani.

a) A panaszos igazoltatása kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

A rendőrségi iratok és videofelvételek tanúsága szerint a panaszos több alkalommal is a rendőrségi kordonon belül tartózkodott, és látható, amint rendőrökkel beszélt. Egy alkalommal a r. fhdgy. közölte a panaszossal, hogy az útszakasz le van zárva, és felszólította a panaszost, hogy hagyja el a lezárt területet. A Testület rendelkezésére álló videofelvételen látszódik, amint kézmozdulatával egyértelműen jelezte a panaszosnak, hogy menjen vissza a kordon túloldalára. A panaszos 10 óra 40 perckor a G. utca – B. utca kereszteződésénél lévő rendőrségi kordon alatt ismét átbújt, mellyel megvalósította a rendbontás szabálysértését. a r. hdgy. közölte a panaszossal, hogy lezárt területen tartózkodik és cselekménye alkalmas a rendzavarás szabálysértésének megállapítására. Felszólította, hogy igazoltatását követően hagyja el a területet. Egy r. őrm. a panaszos ezen cselekménye miatt szabálysértési feljelentéssel élt a panaszossal szemben. Ugyan a panaszos vitatta a szabálysértés tényét, végül engedelmeskedett a rendőri felszólításnak, és elhagyta a lezárt területet.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

Az igazoltatás kezdeményezését az Rtv. 29. §-a széles körben alkalmazható rendőri intézkedési formává teszi, ugyanakkor ezen körön belül is egyértelmű követelmény a konkrét, egyértelmű cél megléte, az intézkedés célhoz kötöttsége.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint „a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”.

Jelen esetben a rendőrök a rendbontás szabálysértés megvalósítása miatt a panaszossal szemben szabálysértési eljárást kívántak indítani, ahogyan arra utóbb sor is került. Ehhez

szükség volt a panaszos adataira, ezért – tehát közrendvédelmi célból – kezdeményeztek vele szemben rendőri intézkedést.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint az igazoltatás a panaszos személyes adatok védelméhez való jogát nem sértette.

b) A panaszos sérelmezte továbbá azt is, hogy adatait RK lapon rögzítették.

Az Rtv. 29.§ (3) bekezdése szerint „ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják, az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, az igazoltatás helyét, idejét és okát – valamint az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott felkérés [a lakcím/tartózkodási hely igazolása] teljesítése esetén – az igazoltatott személy lakóhelyét, tartózkodási helyét”.

A Szolgálati Szabályzat 25. § (2) bekezdése alapján az igazoltatás során meg kell állapítani az igazoltatott személyazonosságát, és – akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják – az igazoltató lapon rögzíteni kell az igazoltatottnak az Rtv. 29. § (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.

Az Rtv. 29. § (8) bekezdés alapján személyazonosító adaton az érintett személy nevét, születési helyét, születési idejét és anyja születési családi és utónevét kell érteni.

A Testület több korábbi állásfoglalásában rögzítette [lásd pl. a 213/2009 (VII.8.) számú állásfoglalást)], hogy amennyiben a rendőrség a lekérdezésre tekintettel rögzíti az adatokat (annak érdekében, hogy utóbb nyomon követhető legyen, hogy melyik rendőr és milyen célból kezdeményezett lekérdezést), úgy az adatrögzítés nem tekinthető alapjogsértőnek, mivel ilyen esetben az adatrögzítés az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 14. és 15. §-aiban foglalt jogosultságok érvényesítéséhez szükséges. (A 14. § szerint az érintett kérelmezheti az adatkezelőnél tájékoztatását személyes adatai kezeléséről, a 15. § (1) bekezdése értelmében pedig az érintett kérelmére az adatkezelő tájékoztatást ad az érintett általa kezelt adatairól, azok forrásáról, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról.)

A Testület az a) pontban leírtak alapján a panaszos igazoltatását jogszerűnek találta, ezért az igazoltatással összefüggésben – a fenti jogszabályoknak megfelelően – történő adatrögzítéssel kapcsolatban szintén arra a megállapításra jutott, hogy az nem jelentette a panaszos személyes adatai védelméhez fűződő jogának megsértését.

4) Végezetül a panaszos azt is kifogásolta, hogy rendőrségi videofelvétel készült az eseményekről, melyeken ő is szerepel, és ahhoz nem kérték, illetve nem kapták meg az engedélyét.

Egy r. százados jelentése szerint a rendőri intézkedésről az Rtv. 42. §-a alapján készítettek felvételeket. Eszerint „a rendőrség a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt (a továbbiakban: felvétel) készíthet”.

A hivatkozott jogszabályhely (6) bekezdése ad eligazítást abban a kérdésben, hogy mely törvényes célokra használhatóak fel a rendőrségi felvételek: az a) pont szerint az (1) bekezdés alapján készített felvétel, illetve az abban szereplő személyes adat „csak a rögzítés helyszínén elkövetett bűncselekmény, szabálysértés vagy a közlekedés szabályainak megsértése miatt indult büntető-, szabálysértési vagy más hatósági eljárás során, körözött személy vagy tárgy azonosítása vagy a rendőri intézkedés jogszerűségének közigazgatási eljárásban történő vizsgálata céljából, illetve az érintett személy jogainak gyakorlása érdekében használható fel”.

A Testület korábbi állásfoglalásaiban is kifejtette már álláspontját, miszerint egyértelmű, hogy a felvételek készítése során ezen célokra, továbbá a személyes adatok védelméről és a közérdekű információk nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 5. §-ában foglalt célhoz kötöttség – alkalmasság, feltétlen szükségesség, arányosság – elvére figyelemmel kell eljárni. Az Avtv-t időközben az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény hatályon kívül helyezte, azonban a jogszabály 4. §-a az adatkezelés elveit az Avtv. hivatkozott rendelkezéseivel megegyezően határozza meg. A fentiekben kifejtettek következnek az Rtv. 11. § (1) bekezdéséből, amely szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni. A felvételkészítés, mint rendőri intézkedés kapcsán érvényesül ezen túlmenően az Rtv. 15. §-a is („a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”), amely szintén a törvényes céllal arányos rendőri tevékenység követelményét tételezi.

Az adatvédelmi biztos az 502/P/2008. számú ügyben rögzítette azon megállapítását, miszerint a jogszerű rendőrségi kamerahasználat feltétele, hogy a törvényi felhatalmazás köre mellett a rendeltetésszerű használatra is ügyeljenek, hiszen csak így felelhet meg a felvétel készítés által megvalósított alapjog-korlátozás a célhoz kötöttség és arányosság elvének.

Megállapítható, hogy a kérdéses napon egy olyan kilakoltatás helyszínéről készültek rendőrségi videofelvételek, ahol számítani lehetett demonstrálókra, illetve arra, hogy a helyszínen megjelent otthonvédő csoport megpróbálja megakadályozni a végrehajtási eljárás lebonyolítását. Figyelembe véve a már korábban is hivatkozott ún. otthonvédő akciókat, nem nyilvánvalóan megalapozatlan az a rendőrségi következtetés, miszerint a helyszínen tartani lehetett szabálysértés-, illetve bűncselekmény elkövetésétől. A panaszosról készített rendőrségi videofelvétel bizonyítékként szolgálhat a vele szemben kezdeményezett szabálysértési eljárás során.

A Testület meglátása szerint nem állítható ezért, hogy a rendőrségi felvétel-készítés eleve indokolatlan lett volna, így az önmagában– megfelelő jogalap birtokában – nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapjogát.

V.

A Testület megállapította, hogy a panaszos szabad mozgáshoz való jogát jogszerűen korlátozták, mikor egy kilakoltatás helyszínét annak lebonyolításáig lezárták, ezáltal megakadályozva, hogy a panaszos az adott útszakaszon továbbmehessen. Nem állapította meg a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét azon kifogás kapcsán sem, miszerint nem kapott volna megfelelő tájékoztatást az útlezárás okáról. A panaszos igazoltatása, valamint adatainak rögzítése a vele szemben kezdeményezett szabálysértési eljárás lefolytatása érdekében úgyszintén jogszerűnek minősült. A helyszínen eljáró rendőrök által készített videofelvételeket megfelelő jogalap birtokában

készítették, így ennek kapcsán szintén nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

Budapest, 2014. szeptember 18.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESZTÜLET